

Asia: VN/18359/2023

Lausuntopyyntö luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi kaivostoiminnasta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Lapin Kullankaivajain Liitto ry (Perustettu 1949 Lemmenjoella, jäseniä n. 4200) kiittää lausuntopyynnöstä ja lausuu kaivosasetuksesta seuraavaa:

7 § Kullanhuuhdonta-alueen maastotöistä ilmoittaminen

Koneellisen kullankaivun osalta pykälä on asiallinen ja ilmoituksen sisältö vastaa nykyistä käytäntöä. Asetuksen mukaista ilmoitusta voi sisältönsä puolesta samalla käyttää kaivos- ja ympäristöviranomaisille annettavana ilmoituksena.

Lapiokaivun osalta ilmoittaminen aiheuttaa tarpeettoman määrän vähämerkityksellistä viestittelyä. Lapiokaivun osalta käsiteltävät maamäärät ovat muutamasta kuutiosta muutamaan kymmeneen kuutioon. Siksi LKL ry esittää, että lapiokaivajaa ei koskisi samanlainen laaja ilmoitusvelvollisuus kuin mikä konekaivajia koskee.

8 § Kullanhuuhdonta-alueen kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelma

Esitetty asetukset täsmentää järkevällä tavalla nykyistä laintulkintaa.

Kaikki kullankaivussa syntyvät kaivannaisjätejakeet ovat pilaantumattomien pintamaiden tai huuhdontaprosessin tuotteiden lyhytaikaisia läjityksiä.

10 § Kullanhuuhdonta koskeva vuosittainen yleisölle avoin tilaisuus

Esitetty asetus täsmentää järkevällä tavalla nykyistä laintulkintaa.

Vaikka tilaisuus on tarkoitettu kullankaivun sidosryhmille, niin olisi kohtuullista kutsua mukaan myös kullankaivun edustajia. Esitetyssä asetuksessa kullankaivajat saattavat olla kutsuttuna kansalaisjärjestömaininnan kautta.

11 § - Kullanhuuhdonta-alueen kunnostaminen, siistiminen ja maisemointi

Kaivoslaissa on seuraavasti:

Kun kullanhuuhdentalupa on rauennut tai peruutettu, kullanhuuhtojan on välittömästi saatettava kullanhuuhdonta-alue yleisen turvallisuuden vaatimaan kuntoon, poistettava rakennukset ja rakennelmat sekä laitteet, huolehdittava alueen kunnostamisesta ja siistimisestä sekä saatettava alue mahdollisimman luonnonmukaiseen ja maisemallisesti tyydyttävään tilaan.

Nykyisen käytännön mukaisesti Metsähallitus ja kaivosviranomaiset määrittelevät maisemoinnin tason tapauskohtaisesti. Konekaivajien osalta täsmällisiä määräyksiä annetaan ympäristöluvista ja toistaiseksi voimassa olevien ympäristöluvien lakkauttamispäätöksissä.

Lapiokaivajille ja konekaivajille annettavat määräykset poikkeavat toisistaan siten, että lapiokaivajilta ei edellytetä maamassojen palauttamista entisille paikoilleen, vaan pelkää kaivurintauksen loivennus riittää. Tämä voimassa oleva käytäntö perustuu järkevyyden- ja kohtuullisuusperiaatteeseen, sillä maan palautus entiselle paikalleen lapiolla vaatii täsmälleen saman työn kuin mitä sen kaivaminen on vaatinut - eli esimerkiksi kymmenen kaivukauden maisemoiminen kestää toiset kymmenen vuotta. Nykyisestä asetuksesta on tehtävissä tällainen mieleton tulkinta kohdan 5 osalta:

5) Kullankaivajan tulee huolehtia kaivumonttujen ja muun kaivutyön seurauksena muuttuneen maanpinnan täyttämistä, ennallistamisesta ja maisemoinnista; ja

Lainkohdan sisältö ei tässä tarkennu tai täsmenny, vaan muuttuu oleellisesti laissa kuvattua huomattavasti kireämmäksi ja se saa aikaan seurauksia, mitkä eivät missään tapauksessa olleet lainlaatijan tavoitteena – kuten kullankaivun päättymisen harrastuksena.

LKL ry esittää, että kyseistä asetuksen osaa muutetaan niin, että määräyksellä tarkoitetaan nimenomaan koneellista kaivua.

Esimerkiksi näin:

5. Koneellisessa kaivussa huolehtia kaivumonttujen ja muun kaivutyön seurauksena muuttuneen maanpinnan täyttämistä, ennallistamisesta ja maisemoinnista

Tai että koko kohta 5. poistetaan, sillä koneellisen kaivun päättämistoimista määrätään hyvin yksityiskohtaisesti ympäristöluvista. Nykyisen käytössä toistaiseksi voimassa olevissa

ympäristöluvissa edellytetään luvan lakkauttamisen hakemista, missä yhteydessä AVI antaa tapauskohtaiset ohjeet maisemoinnista, mitä menettelyä käytettiin Lemmenjoen konekaivun päättämisessä.

Tai että asia korjataan niin, että pykälään lisätään viranomaisen mahdollisuus lieventää ennallistamisessa maan palauttamista kaivupaikkaan, kun kyseessä on lapiokaivu.

Inarissa 20.8.2024

Antti Peronius

Lapin Kullankaivajain liitti ry:n puheenjohtaja

Peronius Antti
Lapin Kullankaivajain Liitto ry - Antti Peronius, puheenjohtaja